Канадын туршлага
(орон нутгийн ажилтны нүдээр)

MERIT
A CESO AND WUSC PROGRAM

Yukon
Whitehorse 2019
Canada-Mongolia Community Exchange

Төв аймаг-MERIT төсөл хамтын ажиллагаа

- Институцийн өөрчлөлт хийх замаар эрдэс баялгийн менежментийг сайжруулах санаачлага” төсөл (MERIT Төсөл) “Харилцан ойлголцлын санамж бичиг”ийг 2018 оны 4-р сард Төв аймагтай байгуулж хэрэгжиж эхэлсэн .
- Төв аймагт хэрэгжиж буй төслийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлүүд нь:
- Аймгийн уул уурхайн мэдээллийн бааз/цахим мэдээллийн сан байгуулсан
- Байгаль орчны менежмент, эрсдэлийн удирдлага зэрэг чиглэлээр олборлох салбарын олон улсын жишигт хүрсэн ур чадвар, шилдэг туршлагуудыг нэвтрүүлэх.
- ОНХАГэрээ
- Хүний нөөц, байгууллагын удирдлага (манлайллын сургалт гэх мэт)
- Аймгийн Жендэрийн дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтэнд аргазүйн туслалцаа үзүүлэх
- ISO 9001 Чанарын Удирдлагын Тогтолцоог аймгийн ЗДТГ-т хэрэгжүүлхэд бүрэн туслалцаа үзүүлж ажиллаж байна

КАНАД—МОНГОЛЫН ТУРШЛАГА СУДЛАХ АЯЛАЛ

Вайтхорс, Канад Улсын Юкон Бүс-Нутаг

Аялалын зорилго

Туршлага судлах аялал нь Монгол улсын төлөөлөгчдөд Канад, Юконы засгийн газар, аж үйлдвэр, орон нутгийн иргэд хамтран хэрхэн байгалийн нөөцийг үр дүнтэй удирдан хамтран ажиллах талаар судлах боломж олгов. Энэ удаагийн бүрэлдэхүүнд төрийн байгууллагын бүх төлөөлөл оролцсон нь ихээхэн онцлог байв.

1. Уугуул иргэдийн хөгжлийн корпорац

- Хөгжлийн корпорацийг /компаниудын хувь нийлүүлсэн нэгдэл/ уул уурхай эрхэлж буй компанитай тухайн орон нутгийн бизнес эрхлэгч байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, уялдааг хангах, ашигтай бизнесийн байгууллагатай хамтрах, хөрөнгө оруулалт татах замаар уугуул иргэдийн эдийн засгийн хөгжил дэвшилд хувь нэмэр оруулах зорилгоор үүсгэн байгуулсан.

Уул уурхайтай орон нутагт дараах хэлбэрээр хэрэгжүүлэх

- Нийгмийн хариуцлагын гэрээ,Орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд орон нутгийн үйлдвэрлэл эрхлэгч ААН-үүдийг хувь нийлүүлсэн нэгдэл зохион байгуулалтад оруулж, бүтээгдэхүүн нийлүүлж үйлчилгээ үзүүлэх

Border Inspection
Contrôle frontalier
We Welcome the World
to Our Home and Our Land, Our Yukon, Our People
Nous souhaitons au monde la bienvenue chez nous,
dans notre territoire : notre Yukon, notre peuple
Willkommen im Yukon !
Fühlen Sie sich bei uns ganz einfach zuhause
YXY
YXY
YXY
YXY

Канад улсын туршлага

УУГУУЛ ИРГЭДИЙН КОРПОРАЦИЙН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ

Монгол улсад хэрэгжүүлэх боломж

Төрийн байгууллага тухайн орон нутагт уул уурхайн үйлдвэрлэл эрхэлж буй ААН хоорондын хамтын ажиллагааг иргэд, ААН, төрийн байгууллагын төлөөлөлөөс бүрдсэн зөвлөлөөр дамжуулан гүйцэтгүүлэх

Канад улсын туршлага

Жишээ: Селкрик ХК нь Минто уурхай болон Селкирк уугуул иргэдийн хооронд байгуулсан “Орон нутгийн хамтын ажиллагааны гэрээ”-ний нөхцөлийн дагуу тус уурхайд үйлчилгээ үзүүлдэг олон компаниудтай хамтран ажилладаг.

Монгол улсад хэрэгжүүлэх боломж

ОНХАГэрээнд тусгагдсан бүтээн байгуулалт, сум орон нутгийн хөгжилтэй уялдсан асуудлыг зөвлөл дээр хэлэлцэн корпораци хийж гүйцэтгэх

Current Mining Activity
Alexco Resource Corp.

NPMO Mandate
• Coordinating federal efforts around environmental assessment & regulatory processes
• Providing advice and issues management to stakeholders
• Overseeing federal Crown consultation related to environmental assessment processes

Канад улсын туршлага

Корпорацийн санхүүгийн асуудал

Корпораци нь гэрээний дагуу 2 үндсэн төрлийн санхүүгийн эх үүсвэртэй

- Орлого хуваах

/Гэрээлэгч талтай хийсэн гэрээнээс орлогын 2% -иас 7% авах/

- Тухайн төсөлд хамтран хувь эзэмших

/Гэрээлэгч компанийн 51 хувийг эзэмших/

Монгол улсад хэрэгжүүлэх боломж

Корпорацийн санхүүгийн асуудал

МУ-ийн хууль тогтоомжид нийцүүлэн ААН хоорондын хамтын ажиллагааны хүрээнд корпорацийн санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэх

2. Нөхөн сэргээлтийн гүйцэтгэх зарчим

- Аливаа уул уурхайн төсөл эхлэхдээ нөхөн сэргээлт хийх нийт мөнгөн дүнгээ тусгай дансанд байршуулж жил бүрийн гүйцэтгэсэн дүнгээрээ буцаан шилжүүлж авдаг.

3. Уул уурхайн танхим

- Юконы уул уурхайн салбарт оролцогч бүх талуудын ашиг сонирхлыг дээшлүүлэхийн төлөө ажилладаг танхим нь уул уурхайн салбарт шууд ба шууд бусаар оролцдог хайгуул, олборлолт, үйлчилгээ ба хангамжийн компаниуд, гэрээлэгчид, хувь хүмүүс зэрэг гишүүддээ Засгийн газар, орон нутгийн төрийн байгууллага, уугуул иргэд, хувь хүмүүстэй харилцах, түншлэл тогтооход гүүр болж ажилладаг.
- Засгийн газрын бүх хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөх, ААН-үүдийн үүрэг хариуцлагын талаар чиглэл,зөвлөгөөг гишүүддээ өгдөг.

Монгол улсад хэрэгжүүлэх боломж

- Монгол улсад төрийн болон бизнес эрхлэгч байгууллага хоорондын уялдаа холбоог Монголын Үндэсний Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхим зохицуулдаг.
- Уул уурхайн болон бусад ААН-үүдийн хоорондын хамтын ажиллагааг сайжруулхад МҮХАҮТ-тай хамтран ажиллах

Бусад хэрэгжүүлэх боломжтой санаа

- Аймгууд уул уурхайн зөвлөгөөнийг жил бүр зохион байгуулж, орон нутагт бизнесийн боломжыг нээлттэй мэдээлж хэвших
- Орон нутгийн бизнес эрхлэгч иргэдийн оролцоог дэмжих, тэдний дуу хоолойг тодоор тавих
- Олон нийтийн уул уурхайн мэдлэг ойлголт, боловсрол олгох үйл ажиллагаа өргөжүүлэх
- Уул уурхайн хэрэгжих төслийг тухайн орон нутагт сайн ойлгуулж, танилцуулах
- Уул уурхайн салбарт хэрэгцээтэй ажиллах мэргэжилтэй ажиллах хүчин бэлтгэхэд хамтын ажиллаагааг нэмэгдүүлэх

/Заамар сумын МСҮТ-ийн уул уурхайн компаниудтай хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх замаар/

Канадын туршлага
(төрийн захиргааны ажилтны нүдээр)

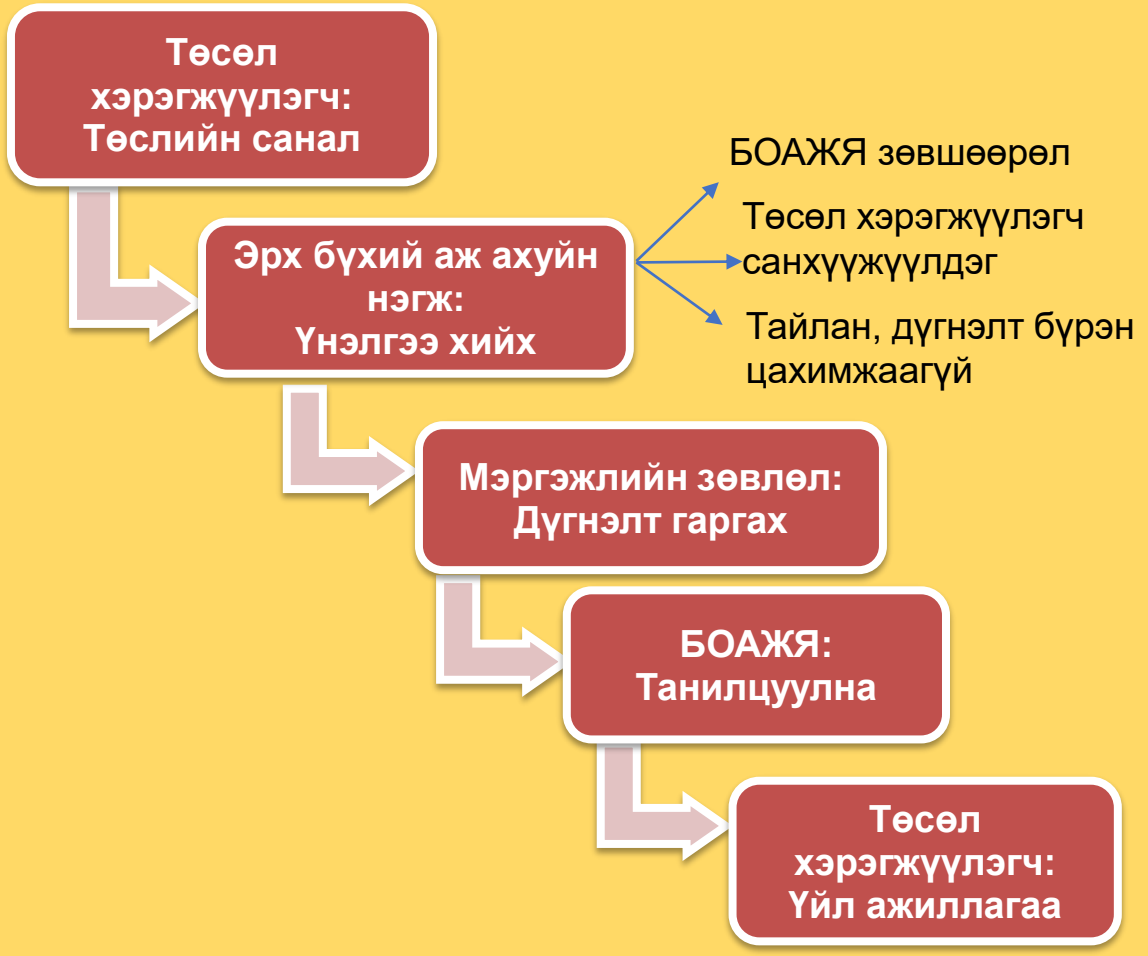
БОНЭЗ-ийн нөлөөллийн үнэлгээ

Канад

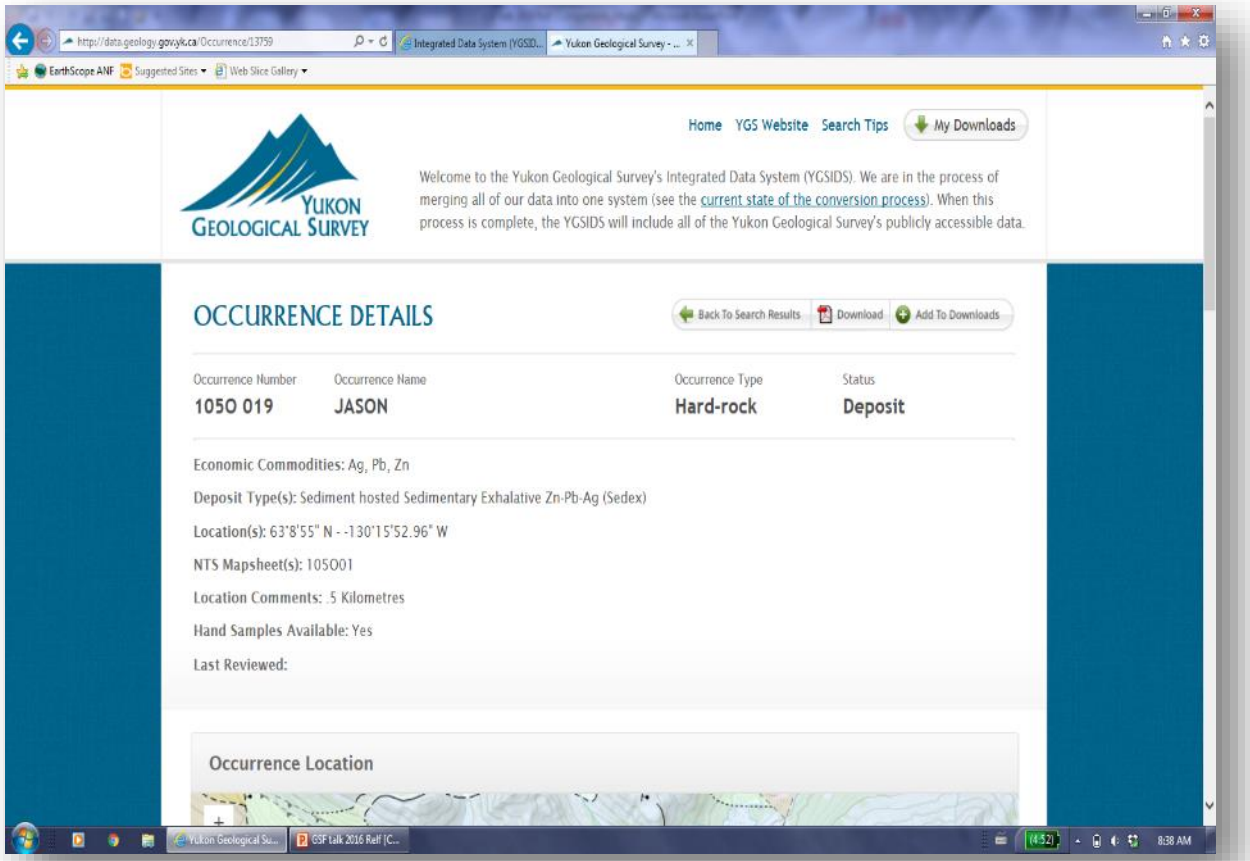
1. Ил тод
2. Төвийг сахисан
3. Дүн шинжилгээ, нотолгоо
4. Тэнцвэржүүлсэн

Монгол

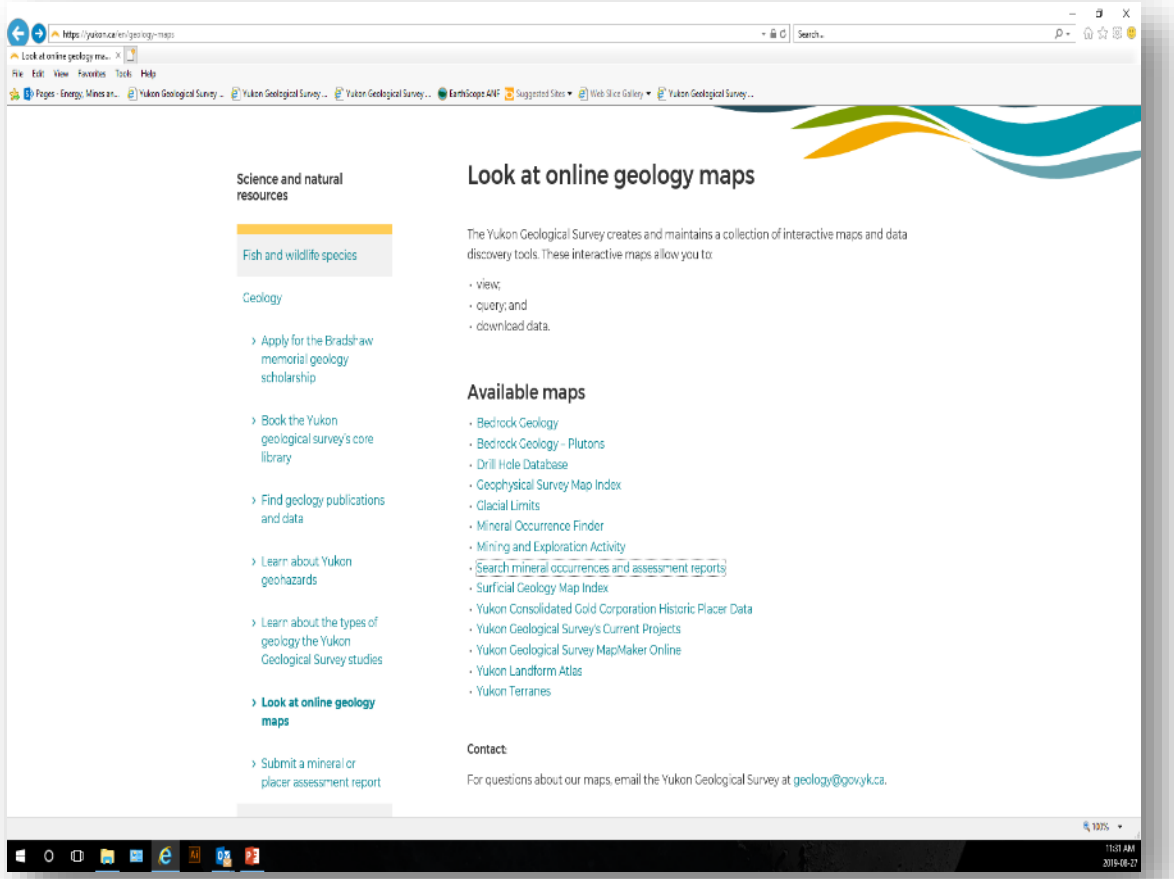

Мэдээллийн ил тод байдал

https://yesabregistry.ca/

http://www.geology.gov.yk.ca/

Уул уурхайн компанийн ханган нийлүүлэлт

Канад

Монгол

Газрын тухай

Газрыг 3 ангилдаг.

А категорийн газар. Газар болон түүний хэвлий уугуул иргэдийн эзэмшил, өмчлөлд байдаг тул газрын талаар шийдвэр гаргахад уугуул иргэдийн санал их чухал.

Б категорийн газар. Газрын гадарга уугуул иргэдийн эзэмшил, өмчлөлд байдаг уугуул иргэдийн санал чухал.

С категорийн газар. Газрыг эзэмшүүлж ашиглуулахад уугуул иргэдийн саналыг авдаг ч, холбоо болон орон нутгийн засаг захиргаа газрын талаар шийдвэр гаргах бүрэн эрхтэй.

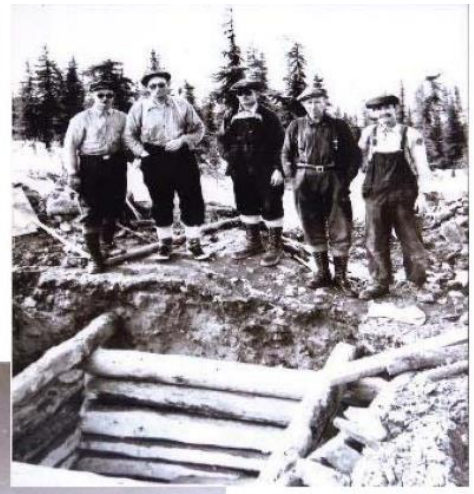

Кено Хилл Уурхай

100 жилийн өмнө

Өнөөдөр

August 2019

- Олборлолт нөхөн сэргээлтийг зэрэг хийж чадаж байна
- Уул уурхайн нөхөн сэргээхгүй орхигдсон талбайн хөрс, чулуунд шингэсэн хүнд мателлыг тусгай ургамал тарьж шингээж авдаг/хоргүйжүүлдэг.

- Уул уурхайн нөхөн сэргээлтийн "тусгай данс"-ыг компани үйл ажиллагаа эхлэхдээ нээж, нөхөн сэргээлтийн зардлыг байршуулдаг. Нөхөн сэргээлт хийх бүртээ мөнгөө буцааж авдаг.

Цаашид авч хэрэгжүүлэх санаа

- Цахим мэдээллийн систем
- Хуулийг ягштал дагаж мөрддөг
- Аливаа шийдвэр хугацаандаа гардаг
- Химийн хорт бодисыг саармагжуулах технологи (бактериа)
- Геологийн алба байгуулсан туршлага
- Төрийн чиг үүргийг төрийн бус байгууллагад шилжүүлдэг
- Тусгай зөвшөөрөл олгохоос өмнө БОНЭЗ нөлөөллийн үнэлгээг хийдэг, үнэлгээ хийх явцад иргэд, олон нийтийн саналыг бүхий л хэлбэрээр авдаг, хараат бус
- Уугуул иргэд, орон нутгийн захиргаа, компани хоорондын харилцаа холбоо, мэдээлэл солилцоо сайн байдгаас ойлголцож ажилладаг
- Уул уурхайн салбараас орсон хөрөнгө оруулалтыг ирээдүйд ашгаа өгөх төсөл арга хэмжээнд зориулах сургалтыг зохион байгуулах

HECTOR MINE
1957

Анхаарал тавьсанд баярлалаа